

Implementarea prevederilor Codului audiovizualului prin prisma analizei conținutului programelor de știri și de actualități ale IPRA Compania „Teleradio-Găgăuzia” (Gagauziya Radio Televizionu)

Perioada: 19 – 23 ianuarie 2009

Au fost supuse analizei **programele** de știri și actualități ce cuprind un număr de 78 **știri și subiecte radiofonice** și un număr de 63 **știri și subiecte tv**.

În scopul determinării modului în care programele de știri și de actualități, selectate pentru monitorizare, corespund prevederilor legale și deontologice, echipa de experți a urmărit:

1. **indici cantitativi:**

- numărul știrilor și subiectelor;
- **domeniul tematic:** *politic, social, economic, cultură, sănătate, educație, diferendul transnistrean, accidente și crime, sport, altele;*
- **actori politici:** *Başcanul, Adunarea populară, executivul, APL, administrația publică centrală a R.M.;*
- **alți actori:** *societatea civilă, oameni de afaceri, syndicate, experți-specialiști, cetățeni simpli, altcineva;*
- durată știre/subiect;
- **număr surse** de informație în baza cărora este scrisă știrea/subiectul.

2. **indici calitativi:**

- **poziția ziaristului:** *părtinitoare/nepărtinitoare;*
- **caracterul știrii/subiectului:** *informativ, analitico-problematic, critic.*

Constatări (radio):

- **numarul stirilor si subiectelor.** In perioada de referinta radio public regional a difuzat 78 de stiri si subiecte in editiile informative in limbile gagauza, de stat, si rusa.
- **domeniul tematic.** Din numarul total, aproape o treime - 22 (28,2%) abordeaza tema „cultura”, iar o patrime – 20 (25,6%) – tema „social”. Tematica economica se situeaza pe locul al treilea ca frecventa – in 12 randuri (15,4%). Ca numar, (8 – 10,3%) comunicarile despre accidente, infractiuni, crime, le depasesc pe cele ce vizeaza sanatatea (6 – 7,7%), politica (4 – 5%) sau sportul (1 – 1,3%); alte teme – 5 (6,4%);
- **actori politici.** Stirile si subiectele s-au referit, in ansamblu, la 68 de actori (protagonisti). In 11 randuri (16,2%) si in 5 randuri (7,4%) – au vizat APL si, respectiv APC; in 9 randuri (13,2%) si in 4 randuri (5,9%) – Comitetul executiv si, respectiv, Bascanul. Adunarea Populara a fost in afara preocuparilor institutiei in perioada monitorizata;
- **alți actori.** In 17 randuri (25%) actori au fost experți-specialiști; in 3 randuri (4,4%) - societatea civila; oamenii de afaceri si cetatenii simpli s-au „bucurat” de aceeasi atentie – cate o data. Sindicatele au fost in afara preocuparilor institutiei in perioada monitorizata;
- **numar surse.** Din numarul total de stiri si subiecte (78), cele realizate in baza mai multor surse de informatie constituie 17 (22%), comparativ cu 61 (78%) realizate dintr-o singura sursa;
- **poziția ziaristului.** Majoritatea stirilor si subiectelor sunt nepartinitoare – 71 (91%). Cota celor partinitoare constituie 7 (aproape 9%);

- **caracterul știrii/subiectului.** Toate știrile și subiectele monitorizate au purtat caracter informativ, neconflictual. Absența materialelor analitico-problematic și critice reflectă, mai degrabă, o stare de lucruri dorită, virtuală, decât reală;
- **geografia știrilor și subiectelor.** Din Comrat au fost realizate știri și subiecte – 47 (60,2%); din Internet – 21 (30%); din Congaz – 6 (7,7%), din Chișinău – 3 (3,8%) și una din Copceac (1,3%).

Constatări (TV):

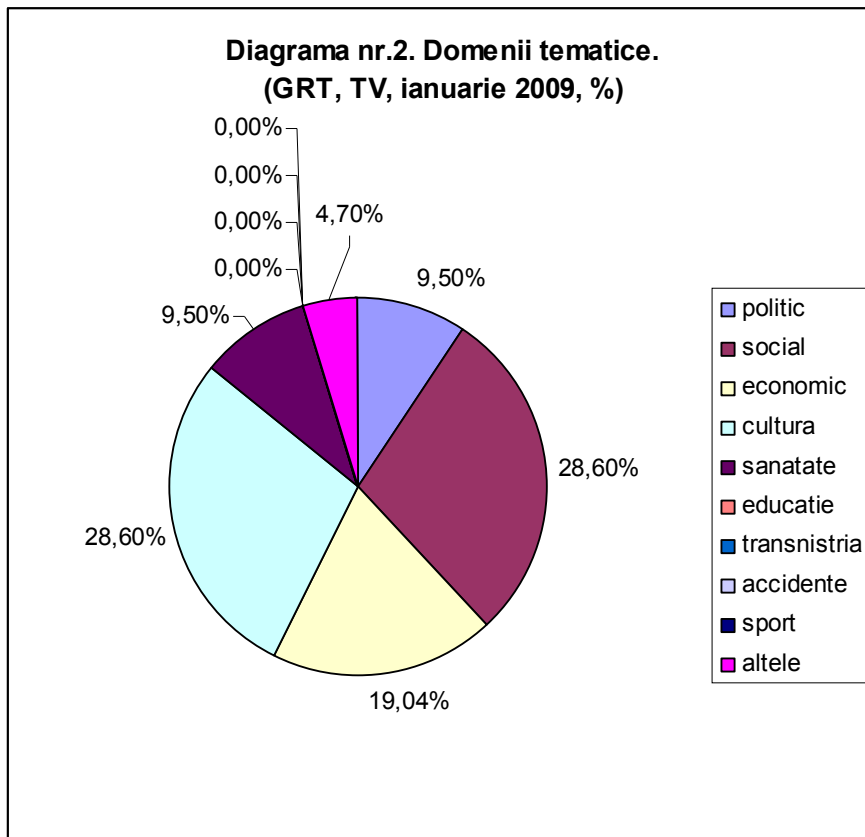
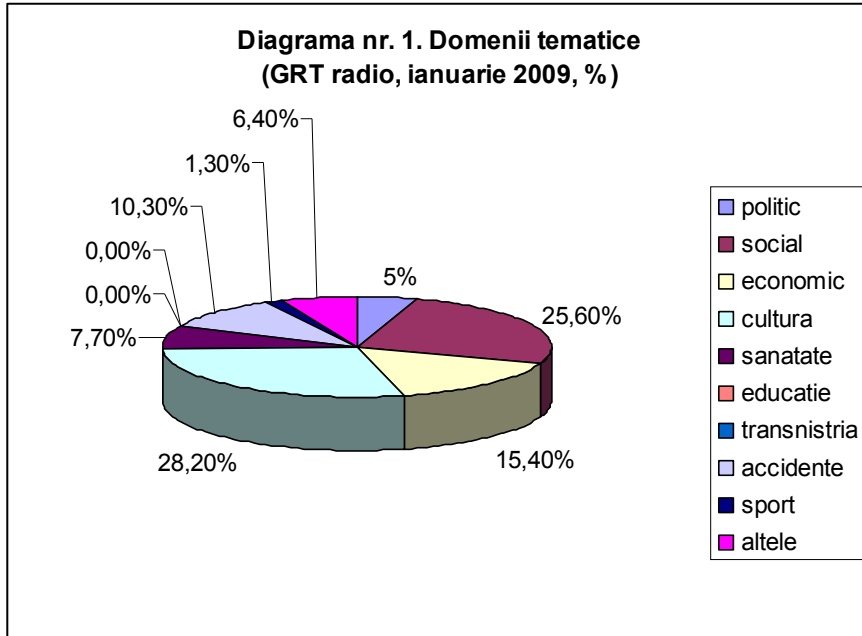
- **numarul știrilor și subiectelor.** În perioada de referință televiziunea publică regională a difuzat 63 de știri și subiecte în edițiile informative în limbile găgăuză, de stat, și rusă;
- **domeniul tematic.** Din numărul total, aproape câte o treime - 18 (28,6%) abordează tema „cultura” și tema „social” (28,6%). Tematica economică este abordată în fiecare al 5-lea material - 12 (19,04%). Același număr de știri și subiecte sunt consacrate temelor „politic” și „sănătate” – câte 6 (9,5%). Alte teme – 4,7%. Patru teme – educație, diferendul transnistrean, accidente/crime și sportul, au fost neglijate.
- **actori politici.** Știrile și subiectele s-au referit, în ansamblu, la 87 de actori (protagoniști). Proportia lor constituie: actorii politici – 33 (37,9%), alți actori – 54 (62,1%). În cele mai dese rânduri au fost vizate APL – 12 ori (36,3%) și Executivul – 9 ori (27,3%). APC în revin 18,2% (6 ori), iar Bascanului și Adunării Populare – de două ori mai puțin – câte 9,09% (3 ori). Pare neîndreptățit acest lucru, de rând ce radiodifuzorul este regional, dar face referințe mai des la APC;
- **alți actori.** Ca și la radio, experții-specialiști au fost cei mai solicitați – de 18 ori (33,3%). Ei sunt urmați de cetățeni simpli – 15 ori (27,8%) și de societatea civilă - 9 ori (16,7%). Oamenilor de afaceri și actorilor „altcineva” le revine un număr egal de prezente – câte 6 (11,1%). La tv, ca și la radio, sindicatele au fost în afara preocupărilor instituției în perioada monitorizată;
- **numar surse.** Din numărul total de știri și subiecte (63), cele realizate în baza mai multor surse de informație constituie 18 (28,6%), comparativ cu 45 (71,4%) realizate dintr-o singură sursă;
- **poziția ziaristului.** Majoritatea știrilor și subiectelor sunt nepartinitoare – 54 (86,7%). Cota celor partinitoare constituie 9 (14,3%);
- **caracterul știrii/subiectului.** Toate știrile și subiectele monitorizate au purtat caracter informativ, neconflictual. Absența materialelor analitico-problematic și critice reflectă, mai degrabă, o stare de lucruri dorită, virtuală, decât reală;
- **geografia știrilor și subiectelor.** Din Comrat au fost realizate știri și subiecte – 51 (80,9%); din Congaz – 6 (9,5%), din Internet și din Chișinău – câte 3 (4,8%).

Comentariu și concluzii:

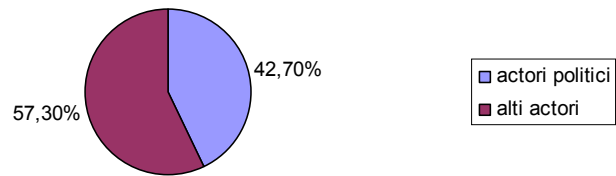
Rezultatele monitorizării curente demonstrează că în programele de știri și actualități, atât la radio, cât și la televiziune, sunt lipsa anumite domenii tematice, importante pentru beneficiari. Raportul dintre actorii politici și ceilalți actori este unul rezonabil. Acest lucru nu poate fi afirmat despre raportul actorilor în interiorul celor două categorii. Mai mult, unii actori lipsesc cu desăvârșire.

Știrile și subiectele nu sunt realizate în conformitate deplină cu rigorile legale și standardele profesionale. Edițiile informative sunt dominate în continuare de știri și subiecte bazate pe o singură sursă. Este de remarcat faptul că majoritatea știrilor și subiectelor au caracter nepartinitor însă ridică mari întrebări faptul că în emisie, cel puțin în perioada monitorizată, lipsesc materiale analitico-problematic și critice. Rămâne în continuare foarte limitată geografia știrilor și subiectelor. Deși nu este de ignorat, Internetul, totuși, nu ar trebui să substituie știrile și subiectele realizate în baza materialului local.

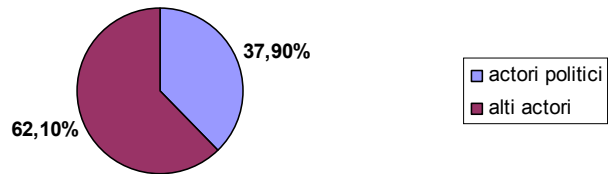
Schematic și în plan comparativ, rezultatele monitorizării sunt reflectate în diagramele alăturate:

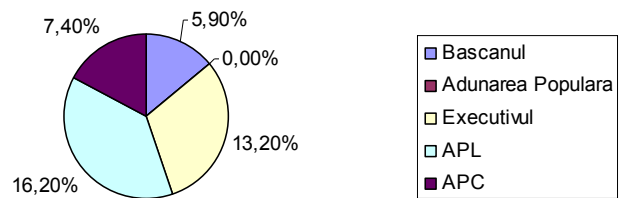
**Diagrama nr.3. Actori frecventa.
(GRT, radio, ianuarie 2009, %)**

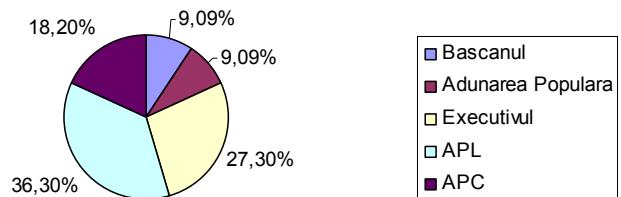
**Diagrama nr.4. Actori frecventa.
(GRT, TV, ianuarie 2009, %)**

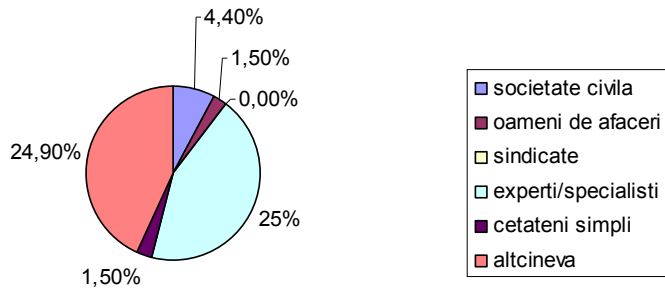
**Diagrama nr.5. Actori politici: frecventa.
(GRT, radio, ianuarie 2009, %)**

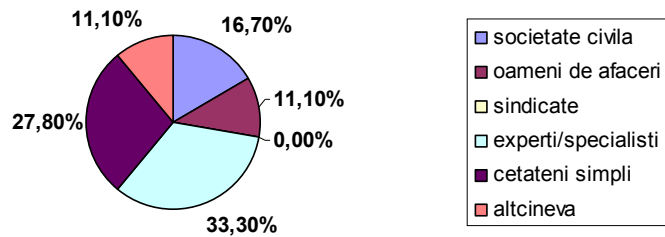
**Diagrama nr.6. Actori politici: frecventa.
(GRT, TV, ianuarie 2009, %)**

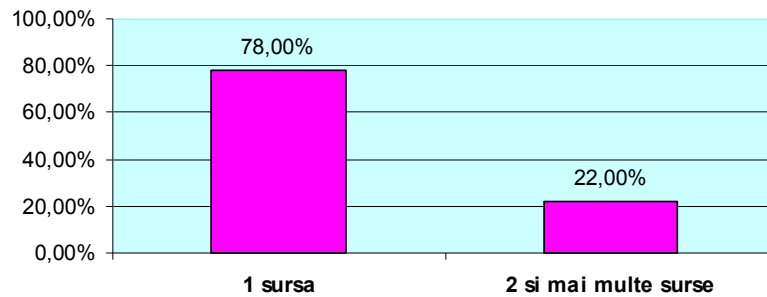
**Diagrama nr. 7. Alti actori: frecventa.
(GRT, radio, ianuarie 2009, %)**

**Diagrama nr.8. Alti actori: frecventa.
(GRT, TV, ianuarie 2009, %)**

**Diagrama nr. 9. Numar surse in stiri/subiecte.
(GRT, radio, ianuarie 2009, %)**

**Diagrama nr. 10. Numar surse in stiri/subiecte.
(GRT, TV, ianuarie 2009, %)**

